A 18160

VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

DÉLMAGYARORSZÁG

76. évfolyam, 200. szám
1986. augusztus 26., kedd

A MAGYAR SZOCIALISTA MUNKÁSPÁRT
SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Havi előfizetési díj: 43 forint
Ára: 1.80 forint

Számítógép minden iskolában

Megyei alsó fokú oktatási intézményvezetők értekezlete Szegeden

Csongrád megye alsó fokú oktatási intézményeinek szokásos tanévnyitó értekezletét tartották meg tegnap Szegeden, a megyei tanács székházában. Az elmúlt tanév értékelését, az új feladatait *Rákos Istvánné*, a megyei tanács művelődési osztályvezetője vázolta. Az oktatási törvényből adódó teendőkről *Kökény Sándorné*, a Művelődési Minisztérium alsó fokú nevelési főosztályának csoportvezetője; a gyermek- és ifjúságvédelem időszerű feladatairól *Házi Lajos*, a Művelődési Minisztérium gyermek- és ifjúságvédelmi önálló osztályának főelőadója számolt be.

Az elmúlt tanév sok szempontból nehezebb volt, mint a korábbiak — hangoztatta Rákos Istvánné. Az új oktatási törvény megjelenése a megszokottól eltérő feladatokat adott: felkészülni annak szeptemberi bevezetésére, megteremteni a feltételeket. Tavaly megyénk 142 általános iskolájába 53 118 tanuló járt, 788-cal több, mint az előző tanévben. Az 1922 tanulócsoport és a 869 napközis csoport 1837 helyiségben dolgozott, közülük azonban 126 szükségtanterem. Ezért is fanyalodtak 2621 tanuló váltakozó tanítására, ami a diákok közel 5 százaléka. Mégis a korábbi állapotokhoz képest lényegesen kedvezőbb a helyzet; akkor ugyanis a tanulók 10,5 százaléka kényszerült váltakozó tanításra. Az összevont tanulócsoportba járó gyermekek száma 823, arányuk (1,5 százalék) nem változott lényegesen.

Iskoláinkban a zsúfoltságot jelzi, hogy igen *sok a nagy létszámú* (35 feletti) tanulócsoport, 132, és az átlagos csoportlétszám is 27,6, vagyis az optimálisnál jóval több. Továbbra is telítettek a városi (lakótelepi) iskolák. Több helyen gond az eszközök elhelyezése, tárolása. Az ellátottság általában jó, problémát inkább a régi eszközök és alkatrészek pótlása okoz. Különösen az audiovizuális eszközök minősége és mennyisége szorul több intézményben felülvizsgálatra. Nagy előrelépés, hogy valamennyi általános iskola *számítógéphez jutott.*

Valamelyest javult a megyénkben a szaktanári ellátottság (93,6 százalékról 93,8 százalékra; az országos adat 89,7 százalék), de technikából (84,5 százalék), rajzból (86,3 százalék) és énekből (88,8 százalék) még mindig kevés a képzett pedagógus. Éppen ezért változatlanul elkelnek a *képesítés nélküliek*. Üres álláshelyen 92 nevelőt (2,4 százalék) foglalkoztattak, közülük 39-et napközi otthonban, további 70-et pedig alsó fokú intézményekben, helyettesítőként. A képesítés nélküliek 60 százaléka továbbtanul, 23-an már be is fejezték tanulmányaikat. A megyében 3843 pedagógus státusán 3783-an dolgoznak. Sajátságos gondot jelent az alsó tagozatos osztályokban, hogy már-már túl sok a szakos pedagógus, e helyett inkább az úgynevezett egytanítós felmenő rendszerre lenne szükség, legalább az 1—2. osztályban. Az alsó fokú intézmények fele *napközis rendszerű* Csongrád megyében, a csoportok átlagos létszáma 30. Lassan csökken a zsúfoltság; a napközit elsősorban az alsó tagozatosok igénylik. (A kérések 97,8 százalékát tudták teljesíteni, ami sokkal jobb az országos átlagnál: 64 százalék).

Az új tanévről Rákos Istvánné elmondta, hogy kiemelt feladat az oktatási törvény nyomán megjelenő rendeletek, jogszabályok megismerése, adaptálása. A nevelőtestületeket fel kell készíteni arra, hogy a friss rendeletek ismeretében alkalmassá váljanak jogosítványaik érdemi gyakorlására. Folyamatosan, tervszerűen készítsék elő az iskolák szervezeti és működési szabályzatukat. Kiemelt figyelem jusson a gyermekvédelemre. Tanulmányozzák az iskolaszövetkezetekről megjelent rendeletet, gondolják át a helyi tennivalókat. Változatlanul fontos követelmény a tankötelezettségi törvény végrehajtása. A megyei művelődési osztály tapasztalatai szerint az új jogszabályokat nem mindenütt ismerik elég alaposan az intézmények, ezért nem élnek a lehetőségekkel sem. Országos értékelést adtak közre, hogy ezzel is bátrabb, kezdeményezőbb munkára serkentsék a nevelőtestületeket.

V. E.

Pugwash-kongresszus

A Pugwash elnevezésű, az atomfegyverek ellen küzdő atomfizikusok, társadalom- és hadtudományi szakemberek nemzetközi mozgalma szeptember 1. és 6. között Budapesten tartja 36. kongresszusát — jelentették be azon a sajtótájékoztatón, amelyet *Valki László* egyetemi tanár, a Pugwash magyarországi bizottságának titkára tartott az Eötvös Loránd Tudományegyetemen.

A tájékoztatón elmondták: a tanácskozás megrendezését a mozgalom 1982-es varsói tanácskozásán kezdeményezte a Pugwash vezetősége. Budapesten, szeptember elején öt szekcióban tanácskoznak a szakemberek; foglalkoznak a nukleáris fegyverkezési verseny helyzetével, az európai biztonság problémáival, az atomfegyverrel nem rendelkező államok szerepével a nukleáris háború veszélyének csökkentésében.

Megvitatják a kelet—nyugati feszültség csökkentésének nem katonai lehetőségeit, s a nemzetközi gazdasági kapcsolatok alakulásának összefüggéseit a békével és az enyhüléssel.

Magyar–kínai kapcsolatok

Évtizedeken át kuriózumnak számított, ha a kínai vásárló magyar áruhoz jutott Kínában, vagy a magyar vevő a hazai boltokban vásárolt kínai árut. Esetleges volt az árucsere, és alacsony szinten stagnált a forgalom. Azok a magyar vállalatok, amelyek valamikor az ötvenes években először vetették meg lábukat a távol-keleti ország piacán, csak napjainkban kopogtatnak ismét a „nyitottá" vált kínai kereskedelmi kapukon.

Gazdasági, üzleti

Hajdani kapcsolatait újította föl az elmúlt években a Rába Művek, amely némrégiben írt alá 45 millió svájci frank értékű, teherautók szállításáról szóló szerződést. Vagy a Technoimpex, amely szerszámgépeket értékesít — a legújabb ajánlattal együtt mintegy 320 millió forint értékben. Az Ikarus 500 buszt szállít Kínába, ebből 400-at úgy, hogy a járműveket az alkatrészekből kínai vállalatoknál szerelik össze. Feltűnően bővült időközben a hazai üzletekben kapható kínai áruk választéka is. E találomra kiválasztott, nagy értékű üzletek is érzékeltetik, mekkora lendületet vettek újabban a magyar—kínai üzleti kapcsolatok. Más kelet-európai szocialista országok is szinte a nulláról kiindulva újítják föl napjainkban a Kínához fűződő kereskedelmi szálakat, és kétszámjegyű ütemben bővítik az árucserét az ígéretes kínai piacon.

A szocialista országok az ötvenes évek végéig meghatározó szerepet játszottak a kínai külkereskedelemben és az iparosítási program megvalósításában. A szakítást követő két évtizedben meredeken zuhant az árucsere.

A kínai—magyar üzleti kapcsolatok szintje elmaradt más szocialista országok kínai árucseréjéhez képest is. A nyolcvanas évek elején 80 millió dollár értékű kínai, illetve magyar áru cserélt gazdát a kétoldalú forgalomban, három, négyszer kisebb értékű termék, mint amennyit Kínával más kelet-európai szocialista ország, Lengyelország, vagy az NDK forgalmazott.

A múlt évben egy sor szocialista ország — köztük Magyarország is — hosszú távra szóló megállapodást írt alá Kínával — ezek alapján a jövőben stabilabban fejlődhet az áruforgalom. A hosszú távú megállapodás aláírása óta felélénkült a magyar—kínai kereskedelmi, és gazdasági diplomáciai mozgás. Faluvégi Lajos miniszterelnök-helyettes mostani tárgyalásai is e hivatalos látogatások sorába illeszkednek, és a megbeszéléseknek elsősorban az a célja, hogy tartós, szilárdabb együttműködési formák valósuljanak meg a kétoldalú kapcsolatokban.

A múlt évben harminc-éves rekordot döntött a kínai—magyar áruforgalom, másfélszeresére bővült a megelőző évihez képest, és több mint 200 millió dolláros szintet ért el. Ez a látványos felfutás értelemszerűen nem pusztán a rendezett kereskedelmi kapcsolatok javára írható, szerepet játszanak benne a gazdasági kapcsolatok sajátosságai is. Az például, hogy a magyar kivitel döntő része gépipari termék, vagyis Kína az esetek jelentős részében műszaki igényeinek megfelelő technológiához, áruhoz jut. A kínai modernizációs programban különösen az utóbbi években a rekonstrukciós jellegű fejlesztések kapnak zöld utat, vagyis beindulhat többszáz olyan létesítmény rekonstrukciója, amely valamikor még kelet-európai közreműködéssel létesült.

Kínából mi is, más szocialista ország is főként nyersanyagokat, és jó minőségű fogyasztási cikkeket, textíliát, játékokat, sportszereket importál, ami lehetővé teszi számunkra a választék bővítését.

Új együttműködési lehetőségek

A kínai ipar korszerűsítése, de a magyar ipar gazdasági megújhódása szempontjából is ígéretesek lehetnek a korszerű együttműködési formák. A cipőiparban, vagy a szerszámgépiparban máris fölvetődött, hogy pénzügyi és jövedelmezőségi megfontolásokból érdemes Kínába telepíteni egyes hazai ipari tevékenységeket. A Technoimpex gépipari szerződése értelmében például magyar szakemberek pekingi, vuhani és sanghaji cipőgyárakban állítanak föl gépeket, és képezik ki az itteni munkásokat a berendezések kezelésére. A szándékok szerint a „kínai—magyar cipőkből" a magyar fogyasztóknak is jut majd. Mellesleg a keresett magyar cipőipari gépek hídfőállást is kiépíthetnek Kínában, eljuthatnak innen egyes délkelet-ázsiai országokba is. A magyar vállalatok hosszú sora szövöget hasonló terveket, a Rába, az Ikarusz, a motorok, hátsóhidak szállításáról, a helyi teherautó-összeszerelésről, vagy a busz összeszerelési együttműködés kiszélesítéséről.

Részt akarnak venni a kínai közlekedés, a szállítás, az infrastruktúra-fejlesztés gyorsuló programjaiban — már pedig ezek a programok mind kínai dimenziójú fejlesztési tervek. A Tungsram például, amely szintén harminc évvel ezelőtt építette ki a kínai kapcsolatot, most, az új körülmények között, kész ismét csatlakozni a nagyszabású kínai lámpagyártási fejlesztési célokhoz. A szakemberek úgy kalkulálnak, hogyha az 1 milliárd lakosú Kínában az évtized végéig csak 2 milliárdra futtatják föl az izzólámpagyártást, ehhez vagy 70 gépsort kell üzembe állítani, és ezek mindegyike több milliós üzletet jelenthet.

*

Csao Ce-jang kínai miniszterelnök hétfőn Pekingben fogadta a hivatalos, baráti látogatáson Kínában tartózkodó Faluvégi Lajos miniszterelnök-helyettest, az Országos Tervhivatal elnökét.

Nemzetközi ifjúsági találkozó

Hétfőn, a városligeti Petőfi Csarnokban *ünnepélyesen megkezdődött a szocialista országok fővárosai XIII. ifjúsági találkozója.* Az eseménynek augusztus 25. és 29 között Budapest ad otthont, a rendezvény házigazdája a budapesti KISZ-bizottság Utoljára 1983-ban, Szófiában cserélték ki tapasztalataikat a mozgalmi, a szakmai munkáról a szocialista fővárosok fiataljai.

A megnyitón —, amelyen részt vett *Hámori Csaba*, az MSZMP Politikai Bizottságának tagja, a KISZ Központi Bizottságának első titkára és *Szépvölgyi Zoltán*, Budapest Főváros Tanácsának elnöke — *Jassó Mihály*, a budapesti pártbizottság titkára köszöntötte a küldöttségeket. Beszédet *Kiss Péter*, a KISZ budapesti bizottságának első titkára mondott. Elöljáróban kiemelte: az ötnapos rendezvénynek különös jelentőséget ad, hogy a szocialista fővárosok ifjúsági szövetségének képviselői *a moszkvai VIT óta első ízben találkoznak egymással*, illetve cserélnek véleményt a mozgalmi munkával kapcsolatos elképzeléseikről. A továbbiakban hangsúlyozta: az elmúlt három évben sokat változott a világ, új eredmények születtek. Az eszmecserére a moszkvai VIT is jó alkalmat adott, most mégis szükség van az újabb tapasztalatok bemutatására. A KISZ budapesti bizottságának első titkára köszönetét fejezte ki, hogy házigazdái lehetnek a találkozónak, helyet adhatnak négy földrész képviselői tanácskozásának. Biznak benne: a találkozó, a politikai programok, a szakmai versenyek, s a szórakoztató rendezvények is azt a célt szolgálják, hogy a fiatalok jobban megismerjék egymás munkáját, erősítsék a népek barátságát, hozzájáruljanak a béke megszilárdításához. Ezután *Athanasz Golev*, a szófiai városi Komszomol-bizottság első titkára, az előző találkozó házigazdájának képviselője köszöntötte a küldöttségek tagjait.

lis programmal folytatódott a találkozó. A szocialista fővárosok küldöttei rövid filmet tekinthettek meg Magyarországról, majd *Borsányi Irén* folklórdalokat énekelt. Egy időre népi táncosok vették birtokba a színpadot, műsorukat lézerbemutató követte. Faltörő dalok című összeállításával fellépett *Boros Lajos* és a *Voga—Turnovszki* duó, majd a Vén Európa című, *Varga Miklós* előadásában felcsendülő dal diaporáma-változatát vetítették le a fiataloknak. A rendezvény a DIVSZ-induló hangjaival zárult.

Vízmelegítés napenergiával

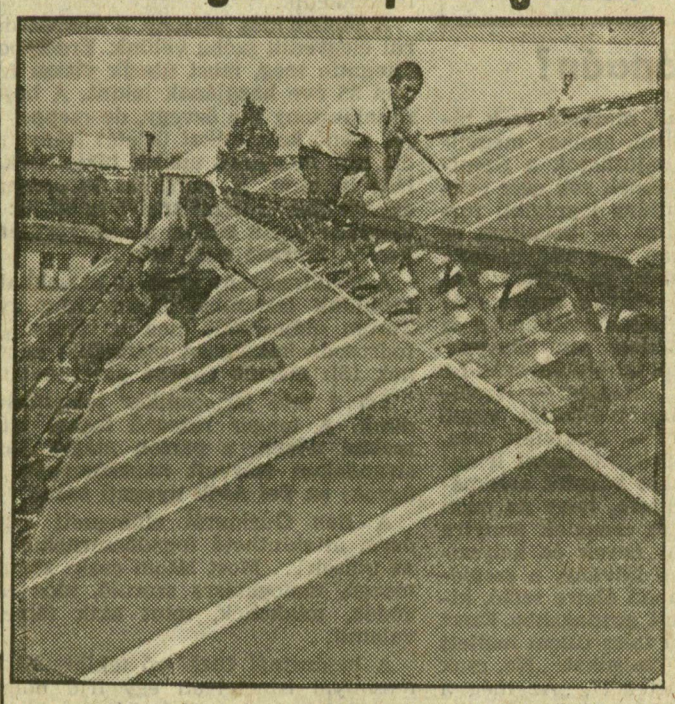

A Nap energiáját hasznosító rendszert helyeztek üzembe Szikszón, a 330 ágyas kórházban. A miskolci Északterv tervei alapján felépített 240 napelem 27 ezer liter vizet melegít fel naponta. Ez a mennyiség tavasztól őszig fedezi a kórház teljes melegvíz-igényét. A rendszer télen is üzemel, de ilyenkor kiegészítő fűtéssel kell pótolni a hiányzó napenergiát